

K spotrebiteľom prichádza cukor z novej úrody

Slovensko si aj po tomto roku zachová sebestačnosť vo výrobe cukru. Pestovatelia cukrovej repy a jej spracovatelia začali cukrovarnícku kampaň 2021/2022.

Cukrovej repy sa v tomto roku venuje 237 poľnohospodárov. Najbližšie mesiace budú vyberať z polí repu a zväzať ju do dvoch cukrovarov na spracovanie. Vertikála repa-cukor ako jediná na Slovensku stále existuje v uzatvorenom reťazci, v rámci ktorého sa na Slovensku vypestovaná plodina spracuje výlučne doma a vyrobí sa z nej finálny produkt pre spotrebiteľa.

Úvod sezóny poľnohospodárov potrápil. Jarné prízemné mrazy začiatkom apríla poškodili viac ako 5000 ha, čo predstavuje vyše 20 % osiatej výmery.

„Cukrovú repu preto museli viacerí pestovatelia najmä v okresoch Levice, Šaľa, Topolčany a Trnava siať nanovo. Aby sme zabezpečili dostatok úrody, nanovo sme presiali až 18 % plôch cukrovej repy,“ rekapituluje začiatok sezóny predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska Róbert Kovács (zväz je členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory-SPPK).

Ak porovnáme úrody v dvoch spádových regiónoch, odkiaľ spracovávajú cukrovú repu dva cukrovary pôsobiace na Slovensku, tak lepšie úrody dala oblasť okolo Trenčianskej Teplej. Tu očakávajú úrody repy nad 70 t/ha. V druhej spádovej oblasti – v okolí Serede – bude kvôli jarným mrazom menej repy, cca. 62-65 t/ha. Hoci sa ju pestovatelia snažili zachrániť a časť mrazom zasiahnutých parciel dokonca nanovo repou osiali, neskoršie zasiaté porasty už nedokázali dať takú vysokú produkciu ako repa zasiatá pred mrazmi.

Pestovatelia odhadujú priemernú cukornatosť okolo 16%. Cieľom by však mala byť cukornatosť nad 17%, pretože iba takáto výťažnosť /ideálne ešte vyššia/ zabezpečí rentabilitu pestovateľom pri dnešných nízkych cenách cukrovej repy. Súčasnú nákupnú cenu cukrovej repy v kontexte s vysokými cenami ostatných komodít, ako sú pšenica, repka a kukurica, majú za následok, že niektorí pestovatelia rozmyšľajú, či budú v roku 2022 ešte repu pestovať. Veľmi teraz záleží na výkupných cenách za cukrovú repu, ktoré pre budúci rok cukrovary ponúknu pestovateľom a tiež na tom, ako rezort nastaví dotačnú politiku pre repu v budúcom programovacom období Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

Repa sa z polí z výmery 22tisíc ha začala zbierať v polovici septembra. Kamiónmi alebo vlakmi sa zväžá do dvoch cukrovarov, ktoré na Slovensku fungujú – do cukrovaru v Seredi (115. kampaň v histórii podniku) a v Trenčianskej Teplej, v prípade ktorej ide už o 120. cukrovarnícku kampaň.

Podľa odhadov by mali producenti z vypestovanej cukrovej repy získať 196 456 ton cukru, čo pri priemernej spotrebe cukru 170-175tisíc ton za rok bude pre krajinu postačovať. Slovensko si tak udrží potravinovú sebestačnosť v jednej z posledných základných potravín, v akých ju ešte vie dosiahnuť.

„Vzhľadom na čoraz viac nepredvídateľné počasie, globalizáciu trhu a dovozy lacných potravín hodnotíme zachovanie potravinovej sebestačnosti v cukre ako vysokopozitívnu správu pre našu krajinu. Slovensko vôbec nie je odkázané na dovozy cukru zo zahraničia. Vieme ho pre našich obyvateľov zabezpečiť z vlastnej suroviny. Žiadna iná krajina nám v tom nemusí pomáhať,“ uviedol Michal Abelovič, predseda Slovenského cukrovarníckeho spolku a zároveň predseda predstavenstva cukrovaru v Trenčianskej Teplej /spolok je členom SPPK/.

Každoročné pestovanie cukrovej repy a kontinuálna produkcia cukru na Slovensku nielenže udržuje viac ako 3000 pracovných miest najmä na vidieku, ale má výrazný zelený dopad aj na životné prostredie a krajinu. Poľnohospodári pestovaním repy rozširujú portfólio pestovaných plodín a vďaka repe zabezpečujú krmivá pre hospodárske zvieratá. Navyše, jeden hektár cukrovej repy vyrobí za rok kyslík pre 62 ľudí. V repe a produkcii cukru sa tak skrýva viacero benefitov pre spoločnosť a životné prostredie.

„Celkový finančný prínos za celé odvetvie je viac ako 42 mil. eur za rok. Aj preto veríme, že tento priamy prínos pre štát presvedčí ministerstvo pôdohospodárstva o opodstatnenosti naďalej podporovať vertikálu repa-cukor. Ako jedna z mála vertikál sa javí ako veľmi rentabilná s rýchlou návratnosťou a vysokou pridanou hodnotou, ktorá sa tvorí a ostáva u nás doma,“ dodal Adrián Šedivý, konateľ Slovenských cukrovarov v Seredi.

Aktuálna cukrovarnícka kampaň by sa mala skončiť v januári budúceho roka.